

Letna cena: --
 Čelo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . 5.—
 Tretje leta . . . 5.—
Letna cena Jugoslavije:
 Čelo leto . . . 24.—
Posamezna številka
 — 30 vnanjev. —

Uredništvo i. odgovornost:
 Maribor, Koroška ulica
 št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisna politična list za slovensko ljudstvo.

Imenik ali omenik
 se računa po K 1.28
 od enotnega političnega
 pri večkratnih omenilih
 popusti.

„Straža“ izhaja v pos-
 redkih in petek popoldne.
 Recepti se ne vrstijo.

Z uredništvom se more
 govoriti vsak dan od
 11. do 12. ure popoldne.

60. številka.

Maribor, dne 28. julija 1919.

Letnik XI.

Kriza v ministrstvu.

Beograd, 27. julija.

Vsi beogradski listi poročajo, da je nastala nova ministrska kriza. (LDU).

Nova koalicija.

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 27. julija neodvisno iz Beograda:

V petek je prišlo med ministri, ki pripadajo staroradikalni skupini in med Demokrasko zajednico do ostrih nastopov. Splošno sodijo, da je spor nemogoče poravnati. Vlado bo sestavila skorogotovo nova koalicija, ki bo sestavljena iz staroradikalcev, Narodnega kluba in skupine dr. Korošca, katere stališče pa še ni jasno prezisirano.

Slovenska Koroška prisega.

Železna Kapla, 27. julija.

V Gregorjevem dvorcu se je danes po božji službi vršilo veličastno ljudsko zborovanje za Železno Kaplo in okolico. Zbralo se je nad 1000 ljudi. Zborovanje je vodil kapelski komendant kot predsednik krajevnega Narodnega sveta. Govorili so general Maister, profesor Dolar, urednik Zbora in Srb Stojanović. Govorniki so zbranimu narodu razjasnili zgodovinsko-važen pomen ljudskega glasovanja, ki se bo vršilo čez 3 mesece v slovenskem delu Koroške. Ljudstvo se bo moralo samo odločiti, ali hoče pripadati:

bankerotni Nemški Avstriji ali pa naši mladi Jugoslaviji. Med govori so kapelski pevci zapeli več narodnih pesmi. In ko je predsednik zborovanja ob zaključku shoda vprašal sbrano ljudstvo, ali hoče položiti prisego zvestobe Jugoslaviji, je zbran koroški rod vskliknil iz tisoč grl: „Prisegamo!“ Slovesen je bil trenotek, ko so dvignili v znamenje prisega roke starčki in si volase ženice, možje in žene ter krepki fantje in brhke Korošice. In glas prisega je odmeval od gore do gore. . . Nato pa je zbrano ljudstvo v glasni molitvi k Bogu združilo svoje prošnje za srečen izid ljudskega glasovanja. . .

Celja so vstopali gostje, Orli v krojih zlasti še v Slivnici in Pragarskem.

Kmalu po prihodu mariborskega vlaka je pripeljal poseben, krasno okinčan in natlačeno poln vlak kranjske Orle in goste. Po običajnih obojestranskih pozdravih se je začel razvijati sprevod mimo kolodvora po Krekovem trgu, cesti Kralja Petra, Glavnem trgu v župnijsko cerkev, kjer je daroval član Narodnega Predstavništva dr. Hohnjec sv. mašo. Na čelu sprevoda so jahali Orli na čilih konjih, za njimi Št. Petrska godba pod vodstvom gosp. župnika dr. Jančiča, nato razni zastopniki slov. organizacij, zastavonoše z zastavami, nad 400 Orlov v kroju, naraščaj (okrog 80), Orlice (200), občinstvo v narodnih nošah (100), za njimi ostalo občinstvo v nepreglednih množicah. Po splošni sodbi je bilo gotovo vseh manifestantov okrog 10.000.

Zborovanje.

Po končani maši se je razvil sprevod v istem redu po Gosposki ulici na Dečkov trg, kjer se je vršilo slavnostno zborovanje. Zborovanje je otvoril in vodil neumorno delavni dr. Ogrizek. Govorili so: zastopnik SKZ za celjski okraj posestnik Samec, poverjenik dr. Verstovšek, član Narodnega predstavništva dr. Hohnjec, zastopnik bratov Hrvatov, podpredsednik orlovske organizacije Pirc in zastopnik Jugoslovanske Strokovne Zveze v Mariboru tov. Krepek. Govorniki so povdarjali velik pomen mladinske organizacije, zlasti Orlov, vsodbujali so k vstrajnemu delu v prid naše nove, lepe domovine ter podali marsikatero primerne nasvete za nadaljno organizacijo. Našemu vladarju, kralju Petru in regentu Aleksandru se je odposlala udanostna brzojavka.

Po končanem taboru je bil obhod po mestu in sicer po Prešernovi ulici, kralja Petra cesti in Miklošičevi ulici na telovadišče, kjer je bil razhod. Telovadci so imeli skupno vajo, ostali Orli in gostje pa so si ogledali prijazno celjsko okolico. Večje število gostov je pohitelo na Stari grad, odkoder je krasen razgled na vse strani.

Tabor Orlov v Celju.

Jugoslovanska mladina, ti si naš ponos in naše veselje! Veselje in radost si lahko bral včeraj iz vsakega obraza, ko smo gledali impozanten nastop Orlov in Orlic. Da, tako disciplinirana, tako navdušena mladina, vzgojena na nepremakljivih krščanskih načelih je najtrdnjša opora vsake demokratične države.

Celje se pripravlja za sprejem.

Že v zgodnjih jutranjih urah se je začelo prijazno celjsko mesto odevati v svečano obleko. Na posameznih hišah so zaplapolale trobojnice, tu pa tam smo opazili tudi ovenčana okna. Sicer pa moramo povedati naši širši javnosti, da

je celjska liberalna gospoda splošno prezirala našo prireditel. Gospodje, mi si bomo to dobro zapomnili! Upamo, da imajo celjski krogi v natančni evidenci vse tiste trgovce in obrtnike, ki niso hoteli razobesiti zastav ali vsaj z zelenjem ovenčati svojih stanovanj. Žalostno je tudi, da niti okrajno glavarstvo, niti mestni magistrat ni dal na javnih poslopih razobesiti zastav. Prezirali so nas, kakor da bi prišli v Celje Culu-kafri, ne pa pošteni Jugoslovani. Sramota! Poverjenik dr. Verstovšek je to pristransko postopanje oblasti v svojem govoru primerno ožgosal.

Prihod vlakov.

Ob pol 8. uri je pripeljal vlak iz Maribora številne goste. Na vseh postajah od Maribora do

LISTEK.

Dr. Leopold Lenard:

Knjižnica generala Maistra.

(Konec)

Slišal sem, da ima general Maister zanimivo knjižnico. Ko je bila gospoda slučajno odsotna, sem se prikupil kuharici, da me je spustila v stanovanje in dovolila, da si ogledam knjige. Čas mi je bežal kakor sen, užival sem naravnost prekrasno zbirko, nisem samo gledal, nego skušal tudi misliti. Nekako do leta 1912 je vse lepo zbrano in urejeno, potem se pa naglo prekine, prihajale so še nove knjige in časopisi, a mi bilo več večje roke, ki bi jih urejevala, ni bilo več glave, ki bi z njimi mislila. Burni dogodki, ki so se začeli pripravljati, so trgali moža od tihega duševnega zavetišča. Knjižnica je kakor vrt, vrtnar mora z njim živeti, misliti in čutiti. Ako nekaj časa manjka starega vrtnarja, raste, cvete in se tudi seje dalje, toda človek opazi takoj, da vrtu manjka duše in ako to traja dolgo, ostane samo še pogorišče. Tako je tudi s knjižnico. V knjižnici opaziš tudi takoj, ali je knjižničar samo uradnik, ali pa premožen diletant, ki kupuje knjige le samo za zabavo, kakor zbira njegov tovariš morda pi-semske znamke ali živalske rogove, ali pa je resničen bibliofil, ki s knjigo živi, čuti in misli. Knjižnica generala Maistra je knjižnica resničnega bibliofila. Prva omara pri vhodu vsebuje slovensko časopisje. Slovensko slovstvo se je v prejšnjih časih raz-

vijalo glavno potom časopisja in vsled tega je slovensko časopisje za našo slovstveno zgodovino velike važnosti. Na najvišjem predalu stojijo najprej pri kraju skromne Vodnikove »Novice«, za njimi razno nemško časopisje, ki je izhajalo v slovenskih deželah v I. polovici preteklega stoletja. Slede Bleiweissove »Novice«, 40 lepo ohranjenih in vezanih letnikov lepo po vrsti. Ne manjka pa tudi »Iirska Danica« in Vrazovo »Kolo«, za skromnim »Vedežem« se dviga ponosna »Slovenija« in prvi slovenski uradni list »Ljubljanski Častnik.« Ne manjka tudi »Slovenski Prijatelj« in celotne lepo vezane »Drobnice.« Posebno mesto zavzema lepo opremljena Janežičeva »Bčela« in vsi letniki »Slovenskega Glasnika.« Iz časov narodnega preporeda ne manjka skoraj ničesar. Opazil nisem Drobničeve »Čbele«, »Celjskih Novin«, »Jadranskega Slavjana« in »Slavjanskega Rodoljuba.« Hotel sem zapisati, da tu manjka Vilharjevega »Napreja«, a v tem trenutku mi je prišel pod roko. Posebno dobro je zbrano razno dijaško časopisje. Dijaško gibanje je bilo med Slovenci vedno velike važnosti. Vsako novo dobo je pripravljal dijaški preporek in prva zarja vsakega preporeda je vrgla svoj odsev v bornih tajnih ali poljavnih dijaških lističih. Od bornih starih rokopisnih lističev do »Vesne«, »Dijaške Zore« in »Omladine« je zbrano tu skoro vse, kar je te stroke. Maister je pač dobro razumel važnost dijaškega gibanja in vsled tega ga je zasledoval tudi v njegovem zgodovinskem razvoju. Zagledam krasno vezane vse letnike Škrabecovega »Cvetja.« Ne verjamem, da bi generala toliko zanimal tretji red, najbrže so ga vlekli težke slovniške razprave, ki se nahajajo na platnicah, kar je pri čast-

niku in pesniku nekoliko presenetljivo. Katoliško časopisje ima zbrano popolno od prvega letnika Cerkvenega Časopisa in od »Rimskega Katolika« pa do sedanjega »Časa.«

Torej tudi važnost katoliškega gibanja ni odšla njegovemu očesu. Zelo zanimiva je zbirka starih almanahov od Razlagove »Zore«, Vijanskijevega Almanaha, Mladike, Klasja, pa do Nove Nade in Almanaha slovenskih bogoslovcev. Almanah je v slovenskem slovstvu navadno pomenil nastop nove struje. Toda generala Maistra so zanimali tudi težki predmeti s polja slavistike. Tu zagledam ne samo lepo ohranjeni celotni Marnov »Jezičnik« nego tudi starega Šafarika, Jagičev »Arhiv«, celo težki krakovski »Rocznik slawistyczny«. A poleg tega seveda še celo vrsto drugega časopisja znanstvenih del in razpravo te stroke. Začudim se, ko zagledam v taki družbi celo starejše slovensko-gospodarsko časopisje, na primer starega »Vrtnarja« in celo mojo rajsko kričavo »Piščalko«.

To je samo majhen del časopisja katerega sem opazil in omenil v prvi omari. A za to omaro pride druga nič manjša, ki vsebuje slovensko poezijo. Za njo pride tretja s slovensko zgodovino. Tu zagledam starega častitljivega Valvazorja v prvotni izdaji in poleg njega v novi Krajčevi. Najzanimivejša je posebno shranjena omara s starimi slovenskimi knjigami med katerimi se nahaja celo častitljivi Dalmatin.

Cas mi je bežal hitro, moral sem oditi in po stopnicah mi je prišlo vprašanje: kaj je živel, čutil in mislil ta mož, preden je doživel sedanje dneve.

Telovadba in prosta zabava.

Popoldne se je vršila javna telovadba. Gle- danci — bilo jih je tisoče in tisoče — so bili vsi razočarani. Ta vzoren nastop naraščaja, Orlov in Orlic, spretne proste vaje in telovadba na orodju je ugajala vsem brez izjeme. Med go- sti smo opazili tudi finančnega ministra Ninčiča, povejnika celjske posadke, okrajnega glavarja Žužeka, ki je hotel menda na ta način popraviti svojo neloyalnost, poverjenika dr. Verstovška, člana Narodnega predstavništva dr. Hohnjeca itd. Med telovadbo je neumorno igrala Št. Pe- terska godba, ki je pa proti koncu že skoraj opešala. Saj tudi ni čudno: v tej vročini so morala uboga, mlada, suha grla pihati skoraj cel dan v kovinaste inštrumente.

Po končani javni telovadbi se je pričela ne- prisiljena in prav živahna prosta zabava s sre- čelovom, šotori itd., ki jo je sicer nekoliko pre- kinila četrturna nevihta, a ni uničila veselega razpoloženja.

Prvi nastop „Orlov“ po končani vojski je bil nad pričakovanje sijajen. Ponosni smo lahko na naše Orle in Orlice, ponosni na našo mladi- no sploh, kajti ona nam daje upanje, da bo ge- neracija, ki pride za nami, vzgojena v pravem demokratičnem in krščanskem duhu. Orli in Orlice le tako naprej po začrtani poti!

Kam plovemo?

Plovemo s polnim vetrom na valovje bolj- ševikov. Ako pogledamo razne pojave v naši domovini, moramo priznati, da brije vedno sil- neje sever s snežnega brda. Socijalistično časopisje piše odkrito v boljševiskem duhu. V javnosti se oglašajo vedno drznejše različni več ali manj kvalificirani apostoli te nove vere.

Tudi boljševištvo ima svojo ideologijo, rekli bi: svojo filozofijo, je svetovno naziranje, ki vse- buje mnogo točk, ki se bodo uveljavile v človeški družbi. Toda v navadnem govoru razumemo pod besedo boljševištvo vse mogoče, sploh vse, kar je v nasprotju s sedanjim družabnim redom. Boljševik se imenuje vsakdo, kdor hoče živeti brez dela in truda, ne pozna razločka med moje in tvoje, ne mara nobene discipline in nobene avtoritete. Ako pravimo, da plovemo na valovje boljševizma, ne mislimo onega boljševizma z idejno vsebino, nego boljševizem, ki je ravno tako zanikavanje socijalizma in urejenega komu- nizma, kakor tudi vseh načel, na katerih sloni človeška družba. Lahko pride do časa, ko nik- do ne bo mogel obvladati drhali, ki bo razbes- nela v živalskih nagonih.

Naše ljudstvo je živelo v sužnosti in še ne pozna v zadostni meri discipliniranje samega se- be. Tekom stoletij ga je držal v ojnica pred- vsem državni birič in bič valpeta. Edino orga- nizacija katoliške Cerkve je tvorila neke vrste okvirja za moralno discipliniranje ljudstva. V zad- njih letih je del ljudstva organizirala socijalistič- na, del pa tudi napredna stranka. Vendar ima- mo še veliko množico, ki ne pozna nobene dis- cipline in nima nobenih tako trdnih načel, da bi mogla brzdati v njegovi naravi nizke instink- te. Vojska je v tem oziru poslabšala mnogo, obenem se je razrahljala vez državne oblasti. Tudi imamo v državi mnogo protidržavnih ele- mentov, ki načeloma rujejo zoper vsako uredi- tev razmer in vsled tega delajo propagando za boljševisko anarhijo.

V teh razmerah bi morali gledati, da ustvari- mo čimprej zdravo podlago družbe in države in uvedemo kolikor mogoče dobre socijalne raz- mere. Od razpada Avstrije je preteklo že devet mesecev in storilo se ni ničesar, teh devet me- secev je pomenilo ravno toliko dobrega časa za duševno razkranje ljudskih množic.

Vsako opustitev smo izgovarjali z nesrečno pariško konferenco. Pariški konferenčarji so gotovo izvrstni agitatorji za boljševice, mnogo smo pa krivi tudi sami. Za discipliniranje ljud- skih množic je brez dvoma potrebno ljudsko za- stopstvo, ki bi imelo ugled in upliv. A mi smo popolnoma brez vsakega zastopstva. Državni zbor v Beogradu je brez ugleda, ljudstvo ne ve, kdo tam sedi in se ne briga za njegovo zboro- vanje. Mir stoji pred durmi, najnunejša potreba je, da se razpišejo volitve, toda o tem ni slišati ničesar. Vsako odlašanje volitev pomeni agita- cijo za boljševizem. Istotako je nujna potreba, da se razpišejo volitve v avtonomne zastope. Imeti moramo povsed ljudi, ki se bodo lahko opirali na zaupanje ljudstva.

Dalje je nujno potrebna socijalna reforma. Naše ljudstvo je po veliki večini proletarsko ljudstvo, mali kmet, bajtar, mali obrtnik ali kra-

mar ni po svjem bistvu nič drugega kot pro- letarec K temu pa prištejte še inteligentni pro- letarijat. Tu je nujno potrebna rešitev socijal- nega vprašanja, vsaj nekaj bi se moralo v tem oziru storiti in pokazati. A v 9 mesecih se ni storilo ničesar drugega, kot da se je nekaj go- vorilo o agrarni reformi, a še o tej reformi se je trdilo, da zadeva pred vsem Bošnjake in Ba- načane. Ko smo čitali poročilo dr. Kukovca na shodu zaupnikov JDS, nas je grabila naravnost jeza. Naše ljudstvo sliši za vsakim vogalom oznanjati vero boljševikov, od druge strani pa se mu obeta samo neka medla agrarna reforma v negotovi bodočnosti. Ni čudno, da ljudstvo izgublja potrpežljivost in hoče takoj preureditev socijalnih razmer. Izvršiti je treba nujno soci- jalizacijo velikih posestev na deželi, a tudi veli- kih posestev po mestih, velikih podjetij, tovarn, rudnikov itd.

Piše se nekaj o valutni reformi, ki je tako pereča, da je že neznosno. Toda nobenega kon- kretnega načrta, samo kritiziranje; valutno re- formo je mogoče izvršiti samo, ako se v znat- nem delu zasežejo vsa velika premoženja. Toda o tem ni slišati niti besedice. V 9 mesecih naše samostojnosti smo edino na polju narodnega šol- stva naredili velike korake. Ako bi tako delal- tudi s konstitucijo, ter agrarno in socijalno re- formo, bi se nam ne bilo bati boljševizma.

Zveza južnoštajerskih invalidov in socialisti.

Socijalistična stranka se trudi na vso moč prepričati neuke in lahkovere invalide, da je ni stranke pod solncem, katera bi se hotela in mogla z uspehom zavzeti za jugoslovanske in- valide in odpomoči njihovemu bednemu gmotnemu položaju kot JSDS.

Seveda naslov: „Rešitelj jug. invalidov“ bi ne bil neumen in tega si hoče „zaslužiti“ soci- jalna demokracija s svojim „delom“ za invalide! Prvi pojav njihovega „truda“ za invalide je bila ustanovitev: „Zveze južnoštajerskih invalidov s centralo v Celju“. To naj bi bila po lastni na- povedi nekako strogo nadstrankarska stanovska organizacija, ki naj po vseh južnoštajerskih kra- jih organizira invalide, v svrhu zboljšanja njho- vega gmotnega stanja. V tem znamenju bi se imel vršiti dne 20. t. m. shod „Zveze invalidov“ v gostilni Štefana Kunst na Gomilskem, ki je pa na koncu pokazal vso ogabno hinavščino pokro- viteljev „Zveze invalidov“. Ugotovimo, da od- krito želimo zboljšanje bednega stanja invalidov, da pozdravljamo vsakega, kdor jim skuša z be- sedo in dejanjem pomagati v njihovi bedi, da pozdravljamo tudi organizacijo invalidov, katero si mislimo kot nekak kontrolni organ, ki stoji vladi ob strani za izvojevanje in dosledno vrši- tev vseh postavnih pravic invalidov. A v inte- resu invalidov samih, kateri so v nevarnosti iz- gubiti simpatije (prijaznost) kmečkega ljudstva, odločno protestiramo, da bi se izrabljala beda invalidov v strankarske (socijalistične) in državni nevarne namene, kakor se je to zgodilo dne 20. t. m. pri Štefanu Kunstu na Gomilskem. Ta „Zvezin“ shod se je prelevil ob koncu koncev v pristni politični shod JSDS. Prvi govornik je go- voril stvarno, a izblebetal je v svojem tujem akcentu, s katerim je govoril, da se pri Zvezi invalidov gre v prvi vrsti za 50.000 volilnih glasov, katere hoče stranka dobiti od invalidov. Dragoceno je tudi njegovo priznanje, da name- rava stranka porabiti bedne in delanezmožne in- valide za zbiranje milodarov za — strankarske namene! (Savinjčani pozor, mi imamo pač za in- valide nekaj darov — za stranko socialistov pa ne vinarjal!) Posebno izzivalno se je na shodu vedel „veliki Jugoslovani“ Filač, sluga nemške „Uni- on banke“ v Celju, ki sicer na vse sile tišči svojo deco v celjske nemške šole, in ki je bil še ok- tobra 1918 velik prijatelj tistih vsenemcev, ki so skrbeli, da pridejo naši zavedni fantje in možje na fronto, to je: v fabriko za proizvodnjo in- validov.

Ta mož je naravnost hujskal zbrane in- valide zoper jugoslovansko državo, zoper vlado, kateri pri delitvi nabranih darov za invalide ne zaupa — (g. Prepeluh je menda socialist!), zoper „farje“, in zoper kapitaliste, katerim upa „z njihovimi lastnimi prispevki zaviti vrat“. (Le- pa bodočnost za g. gostilničarja Kunsta!) Spo- zabil se je ter hvalil cesarja Karla, ki mu je boljše plačeval podpore, kot Jugoslavija. Vedel je tudi povedati, da se je pri zbiranju za invalide „tukaj nekje“ izgubilo 30.000 K, katere bo „on“ dvignil! Naj bi se javne oblasti zanimale za tega čudovitega moža in njegov zaklad! Mi se ob vr-

šitvi tega shoda nismo mogli ubraniti spominu na tistega postopača, ki si je nekje „prisvojil“ pohabljenega otroka, ter ga kazal ljudem, da gane njihova srca in napolni — svojo malho! — Ni šlo za invalide — za „socijalistično stranko“ je šlo. Naše pristaše opozarjamo, naj se teh „nepolitičnih“ shodov vedno udeleže, ter repre- čijo zlo, ki preti invalidom!

Reka in Vzhodna Istra jugoslovanski.

„Glas Na oda“ piše: „Od ugledne osebe iz Beograda se je izvedelo, da se sme smatrati kot gotovo, da pripade Reka in njena luka ter vz- hodna Istra do reke Raše našemu kraljestvu. V svetu petoric v Parizu nočejo ničesar vedeti o ustanovitvi posebne reške države. Italija bo za odstop vzhodne Istre in Reke zahtevala kom- penzacij.“

Izgredi v Mariboru in Varaždinu.

LDU. Beograd, 25. julija. Dop. urad javlja: „Dne 22. t. m. ob 22. uri je nastala pobuna v dopol- nilnem oddelku 47. mariborskega pešpolka. Pri uporu so sodelovali tudi posamezni meščani, Nemci, a pred vsem železničarji. Vsled posredo- vanja čete karlovskega polka se je vpostavlil še isto noč okoli 24. ure red. Četa je imela tri ranjence, uporniki šest mrtvih in nekoliko ran- jeni. Del upornikov je bil aretiran, a en del je pobegnil. Kot vzrok za upor navajajo uporniki baje nezadostno opremo, kakor obleko in ob utev in malo plačo. Dne 23. t. m. se je uprl savski konjeniški polk v Varaždinu. Vo- jaki pod poveljstvom podčastnikov so razbili skladišča in se polastili orožja ter strojnic in odšli k vojašnici, v kateri so bile nastanjene pe- hotne čete. Pešci, ena in pol čete, so takoj sto- pili pod orožje ter se postavili nasproti uporni- kom. Ti so se razdelili v skupine, izočinili se srečanju s pešci, zavzeli poštno zgradbo na Trgu Svobode, kjer so postavili strojnice. Ker je pe- hota zavzela park, je bil odrejen napad na u- pornike, ki pa so se razkropili v skupinah po nekaj ljudi in zasedli nekatere hiše. Njim se je pridružilo tudi nekaj meščanov, ki so za časa gibanja pehote streljali iz svojih hiš. Okoli 15. ure ni bilo več boja. Del upornikov so prijeli, en del se je sam udal, a en del je pobegnil. Pod- vzete so odredbe, da se vsi poslednji primejo. Izgube pehote znašajo 2 mrtva, 1 častnik in 10 vojakov ranjenih. Izgube med uporniki dosedaj še niso znane. Niti v enem, niti v drugem poiz- kusu upora ni sodeloval niti eden častnik. Ob- stoje dokazi, da je do upora došlo vsled agita- cije od zunaj. Ti dogodki, ki so krajevne zna- čaja, so dali sovražnikom naše države povod, da razširjajo najneverjetnejše vesti, češ, naša ar- mađa je v razsulu, v našem vojaštvu je prere- hala vsaka disciplina, nemško časopisje še celo piše, da so v našem kraljestvu ustavljeni vsi vlaki in še mnogo drugih pretiravanj, ki so pa seveda vse izmišljene.

Realna gimnazija?

V št. 56 z dne 14. t. m. se starši s celj- skega okoliša pozivljajo, naj se izjavijo, ali žele za svoje dečke v jeseni v Celju pravo gimnazijo ali pa realno gimnazijo. Ker sočustvujem s vsa- kim očetom, ki ima dandanašnji za šolo godne otroke, in sem prepričan, da bo marsikateri pri- šel vsled gorenjega poziva v zadrego, zato nu- dim tu kratko pojasnilo in svarilo; govoril pa bom o stvari obširno in z izdatnimi dokazili, ako se ne odločim, da prepustim ves razvoj last- nemu teku in odgovornosti tistih, ki se čutijo poklicane stopiti na plan.

Ne bom kdove naglašal, da se mi ne zdi priporočljivo, potem glasovanja staršev ukrepati o ustroju šolstva; saj je le redkim dano iz last- nega soditi o takih vprašanjih; pretežna večina je odvisna od slučajne javne hvale ali graje po listih, od nasveta kakega bližnjika, ki pa tudi morda ni imel nikoli niti sile niti prilike si u- stvariti svoje utemeljeno mnenje; izkušencev je jako malo in baš ti nemara molče. Bodi torej to karkoli, eno pa stoji: naša vlada se že dolgo peča z načrti za preustroj naših, tudi srednjih šol, torej tudi gimnazij in realk. Načrti še niso sprejeti, tudi še niso namenjeni za takojšnje o- životvorenje, mogoče celo, da niso dobri in da bodo ovrženi, a trdno stoji, da so nameravani. Zato pa nikakor ne kaže in se ne more nasve- tovati, da bi kak posamezni zavod že zdaj pre-

drugačeval svoj ustroj in svoj dosedanji načrt, ker bi se sicer moglo zgoditi, da bi moral svoj novi stroj po nekaj mesecih, zopet preobračati, kar bila dvojna škoda.

Naj se torej z vsakim preobratom počaka; če se drugod kaj preobrbe ali zvrne, ni škoda tolika: obrne se pač nazaj! Drugače pa je pri šoli, kjer vsak prevrat hudo zadeva stotine staršev. Stara in dobra celjska gimnazija naj se le na miru pusti; skrb učne uprave in staršev bodi, da postane in ostane tako dobra, kakor je bila. Vse drugo bo prišlo samo.

Ker sem se že podal v preomotivanje, dotaknem se še pomena in vrednosti takozvanih realnih gimnazij: kaj več o tem, ako bo čas in potreba, o drugi priliki. Za enkrat naj se o njej izpišejo in izbesedičijo njeni zagovorniki in prigorovniki, ki jo — dasi je z večine niso ali nič ali le tekem 2—3 let opazovali — slikajo kot šole, ki je ra višku popolnosti. In vendar je to huda zmeta. Realna gimnazija boleha že izza svojega rojstva na neozdravljivi podedovani bolezn, na polovičarstvu. Kajti ona je zaplodek združitve realke in gimnazije in kot tak neizogibno nerodovitna. Ona ne dosega uspehov prave gimnazije, a tudi ne privede dijaka do globin realnih ved kakor realka; študij traja v njej 8 let, a realni gimnazijec vendar ni sposoben za vse tiste višje študije kakor pravi gimnazijec (zaprtu mu je n. pr. bogoslovje, več strok medicine, otežkočeno pravoslovje in medicina); zapostavljen pa je tudi napram realcu že v tem, da mora študirati 8 let, realec samo 7 in kljub temu zaostaja za realcem v raznih vedah. Tistega modernega jezika, ki se ga uči na realni gimnaziji obvezno tekem 6 let, se nauči v svobodnem in manj obteženem pouku na pravi gimnaziji spričo temeljiteje jezikovne izobrazbe lahko in često celo bolje v 3 letih; priliko za to mu je doslej in mu bo odslej v še večji meri nudila vsaka prava gimnazija, ki jo preveva pravi duh.

To za zdaj zadostuj.

Maribor, dne 15. julija 1919.

Dr. Jos. Tomišek.

Politične vesti.

Strankino tajništvo. Slov. Kmečka Zveza in Vseslovenska ljudska stranka ustanovita v Mariboru strankino tajništvo. Poslovalo bo v Cirilovi tiskarni (I. nadstropje). Tajništvo bo dajalo udom, oziroma somišljenikom SKZ pojasnila v vseh vprašanih naše politične organizacije ter v davčnih in drugih gospodarskih zadevah. Da moremo organizacijo naše stranke temeljito izpopolniti, prosimo naše zaupnike, da grede tajništvu povsod na roko. Glavni zaupniki dobijo podrobna navodila. Naslov za pisma: Tajništvo Slov. Kmečke Zveze, Maribor, Cirilova tiskarna.

Naši shodi. Slov. Kmečka Zveza priredi dne 3. avgusta tri velike shode: Po dopoldanski božji službi na Vurbergu in po večernicah pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Shoda se naj udeležijo tudi somišljeniki iz sosednih župnij. Govorijo govorniki iz Maribora in Ptuj. — Pri Sv. Lovrencu na Pohorju se vrši shod Slov. Kmečke Zveze dne 3. avgusta ob 8. uri zjutraj v šoli. Govorita poslanec Fr. Pišek in dr. Leskovar.

Lažnjivci. „Slovenski Narod“ prinaša „izvirno“ poročilo iz Beograda, da so se slovenski klerikalni poslanci SLS izrekli za to, da se izmenja krona z novim državnim denarjem v razmerju 1:3. To je čista navadna in nesramna laž slovenskih liberalcev. Poslanci Jugoslovanskega kluba se niso nikdar in nikjer izrekli za tako izmenjavo nekdanje avstrijske krone. Naj liberalni lažnjivec pove, kateri poslanec, kdaj in kje se je izrekel za to. Razmerje med krono in našim novim bodočim denarjem bo najprej določila vlada, ki in a demokratsko večino. Veliko več nego polovica vseh ministrov so člani Demokratske zajednice. Demokratska stranka ima večino v sedanjem ministertvu, ona je v prvi vrsti odgovorna za dejanja beograjske vlade, ona je tudi prvenstveno odgovorna za način, kako se bo zamenjala krona in sploh urenila naša valuta.

Ljutomerski okraj ne dobi tabaka. Pišejo nam: Dva meseca je že preteklo kar smo zadnjikrat dobili v naš okraj tabak. Ne vemo, kje leži krivda, da se naš okraj v tem oziru tako zanemarija. Med tem pa vlačijo verižniki na tisoče paketov iz Ljubljane ter ga tukaj prodajajo po pretiranih cenah. Prosimo okrajno glavarstvo, da prav energično pritiska na dotične, ki imajo nalogo, da preskrbujejo naš okraj s tabakom. Med

ljudstvom krožijo govorice, da so ga Nemci v Cmurku en vagon, ki je bil za nas namenjen, zaplenili! Slišali tudi smo, da je odvetnik dr. Gorišek v Št. Lenartu, ki ni ne trafikant, ne dobavitelj za vojaštvo, dobil po zimi dva voza tobaka, cigar in cigaret za svoje pristaše in posojilnico, ki so v rokah njegovih pristašev. Gospod urednik, povejte in razjasnite nam, kaj je na tem resnice. — Odgovor uredništva: Zadevo bomo zasledovali.

Nemška Avstrija ne podpiše miru. Pariški listi pišejo, da po izjavi dr. Rennerja Nemška Avstrija ne podpiše miru, ker bi tak mir pomenjal popolno uničenje Nemške Avstrije in ker bi Nemška Avstrija mirovni pogojev nikdar ne mogla izpolniti. Sklepčno še pariško časopisje pripominja, da bo Nemška Avstrija končno le morala, četudi nerada, vgrizniti v kisló jabolko!

Dogodki na Madžarskem. Dnevi komunizma in madžarske strahovlade Bela Kun so šteti. V Temešvar je došel francoski general d'Esperay, generalisem ententinih čet, ki bodo prodirale v Madžarsko ter zasedle Budimpešto. Na Madžarskem vlada nepopisna zmeda, silna draginja in veliko pomanjkanje živil.

4000 Poljakov interniranih. Nemci so odpeljali iz Gornje Šlezije 4000 Poljakov v notranjost Nemčije, da ne se bi mogli udeležiti ljudskega glasovanja. Slovenci pozor!

Rumunija edina zaveznica Italije. Po poročilu angleških listov je sklenila Italija tajno zvezo z Rumunijo, ne da bi je bila poprej odobrila pariška mirovna konferenca. Namen te tajne zveze je naperjen proti Jugoslaviji. Nova zahrbtnost Italije je vzbudila v Parizu veliko nezadovoljnost.

Tragični konec Turčije. Nekdaj tako mogočno turško cesarstvo, ki je bilo strah in trepet cele Evrope, se bliža h koncu. Po poročilih iz Pariza je mirovna konferenca sklenila, da se Turčija državnopravno popolnoma razpusti ter njeno ozemlje porazdeli.

Premoženja carja Ferdinanda zaplenjeno. Po vesteh iz Londona bodo zaplenili vse premoženje bivšega bolgarskega carja Ferdinanda, nahajajoče se v Londonu in ki znaša 10 milijonov frankov. Zaplenjeno bo tudi vse njegovo premoženje na Slovaškem, kjer ima ogromna posestva, graščine in razne tovarne.

Tedenske novice.

Mlada doktorica. Gospodična Melita Pivec, rojena Dunajčanka, hčerka zavednega Jugoslavana častnika mornarice, g. polkovnika Ruperta Pivec, doma iz Zrkove pri Mariboru, je bila proglašena v pondeljek, 21. julija t. l. na dunajskem vseučilišču doktorjem filozofije. Zavedni Jugoslovanci, ki ho porabila vse svoje moči in znanje v prid svoji pravi domovini, naše iskrene čestitke!

Wilson zbolel. Iz Washingtona se dne 22. julija poroča, da je predsednik Wilson zbolel na griži. Njegovo zdravstveno stanje ni opasno.

Franciščanska provincija Slovenije. Pri volitvi vrhovnega predstojništva franciščanskega reda za Slovenijo so bili izvoljeni: P. Avgustin Čampa, provincial; P. Hugolin Sattner, kustos; P. Valerijan Landergott, P. Regalat Čebulj, P. Hugo dr. Bren; P. Mariofil Holeček, definatoriji.

Ruski koncert priredijo v sredo, dne 30. t. m. v veliki dvorani „Narodnega doma“ in sicer točno ob 8. uri zvečer, gospa Marija Valujeva, pevka petrograjske opere, Dionizijeva Potapenko, igralka ruskega bivšega imperatorskega baleta. Na klavirju spremlja ruska pianistinja Mile Durnovo. Omenjeni so koncertovali v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani itd. Predprodaja vstopnic v trgovini gđe. Ivanke Weixl v Gosposki ulici št. 17, ter na večer koncerta od 5. ure dalje pri blagajni.

Mesta poštinih oficijantov se bodo za piranti, ki so že in ki bodo še izšli iz letošnjih tečajev, toliko izpopolnila, da zaenkrat ni treba novega oficijantskega naraščaja in zato v doglednem času ne bo oficijantskega tečaja. Zato pozivljamo vse, ki se žele pripravljat za službo poštinih oficijantov, naj ne vlagajo prošenj, dokler ne bo zopet objavljen rok za sprejemanje. — Višji poštini ravnatelj.

Na državni vinarški in sadjarski šoli v Mariboru se prične šolsko leto 1919/1920 s 15. septembrom. Šola je dvoletna. Prošnje za sprejem, katerim treba priložiti krstni list in domovnico, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško in nraavstveno spričevalo ter izjavo staršev, oziroma varuha, s katero se zavezujejo ti plačevati stroške šolanja, oziroma uradno potrjeno spričevalo o

premoženjskih razmerah pri onih prosilcih, kateri se potegujejo za kako prosto mesto, je vložiti do 15. avgusta. Kdor ne prestane sprejemnega izpita ali je še telesno preslab, se sprejme tudi za eno leto kot vajenec; to leto se nadaljuje njegova ljudskošolska izobrazba, tako da se ga naslednje leto lahko sprejme v 1. strokovni letnik. Natančneje podatke se izve iz programa, katerega doloži vodstvo šole vsakemu na zahtevo.

Nova knjiga: Sv. evangeliji in Dejanje apostolov. Priredil Jožef Zidanšek, profesor bogoslovja v Mariboru. Založila tiskarna sv. Cirila. Take knjige Slovenci dozdaj še nismo imeli. To je prva popolna žepna izdaja vseh štirih sv. evangelijev in Dejanja apostolov v slov. jeziku. O knjigi še bomo natančneje pisali. Za zdaj pa jo vsem Slovincem prav toplo priporočamo. Pričakujemo, da bo to Sv. Pismo prišlo v vsako slovensko hišo. Knjiga obsega 550 strani in stane s poštnino vred K 6'90, brez poštnine 6 K. Naroči se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Južna železnica. V Ljubljani se je za progaj. ž., ki tečejo po ozemlju kraljevine SHS, ustanovilo prometno ravnateljstvo v Ljubljani. Za prometnega ravnatelja je imenovan nadučitelj Viktor Bračič, za njegovega namestnika pa centralni inšpektor Andrej Vrečko.

Označba polkov. Ministrski svet je sklenil, da se označijo polki s številkami. Pehota bo imela 23 polkov, artilerija 7 in konjenica 8. Označba polkov z raznimi imeni odpade.

Navodila za blagovni promet po železnici Ljutomer—Špilje in obratno. Za prevoz živil po tej progji je potrebno prevozno dovoljenje, izdano od oddelka za prehrano v Ljubljani. Tozadevne prošnje se mora pa vedno vložiti pri pristojnem okr. glavarstvu. Za prevoz premoga izdaja prevoznice Centralna uprava za trgovački promet sa inostranstvom v Beogradu, podružnica Ljubljana — slednji urad je edino pristojen za izdajanje prevoznice za vse ostalo blago osebam, ki ne stanujejo v območju okrajnega glavarstva Ljutomer in Maribor. Osebam, ki stanujejo v območju imenovanih okrajnih glavarstev, izdaje prevoznice za vse drugo blago, razven živil in premoga, pristojno okrajno glavarstvo. Pristojbina za te prevoznice znaša 3 K. Pri blagu, ki je namenjeno za Radgono in Gornjo Radgono se lahko zaračuna poleg tega $\frac{1}{2}\%$ — 2% prevozne pristojbine od čistega fakturnega zneska.

Pisemski promet z inozemstvom. Poštno ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani razglašja, da je pisemski promet z inozemstvom zopet odprt. Izvzete so sledeče države: Nemčija, Bolgarija, Turčija, Madžarska, Italija, Poljska in Ukrajina.

Naredba o organizaciji ministrstva za finance je izdala v založbi delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani, Poljanska cesta 2. Izvod stane 2 K.

Novi sladkorne tovarne v Jugoslaviji. Ker se letos obeta, da se bo v Jugoslaviji pridelalo obilo sladkorne pese, je naše poljedelsko ministertvo sklenilo, da se že letos ustanovi v naši državi več novih tovarn za izdelovanje sladkorja.

Oddaja konj. V četrtek, dne 31. julija popoldne ob 14. uri (2.) se bodo v topniški vojašnici v Mariboru oddalo kmečkim posestnikom 17 konj.

Gremij trgovcev v Mariboru priredi skupno z drugimi trgov. industrijskimi in obrtnimi korporacijami celega okraja velik javen shod in sicer dne 10. avgusta 1919 ob 15. uri v Götzovi dvorani. Na dnevnem redu so glavne točke:

1. Naša valuta. 2. Carina in 3. Naša trgovina. Opozarja se toraj tem potom že danes vsakega posameznika, da se tega zelo važnega shoda zanesljivo udeleži, kajti od tega bo odvisna naša bodočnost. Govorniki k navedenem točkam se naj pravočasno javijo pri gremiju Stolni trg 3. — Odbor trg. gremija.

Za ranjane vojake je nabrala gospa Verlijeva 40 K. Iz Ruš je poslala ga dr. Gorišekova 112 litrov vina. Prisrčna hvala!

Za invalide. Podpisano mestno poveljstvo se zahvaljuje najpristrénejše tem potom za velko dušni dar v imenu obdarjenih invalidov, kterege je vodstvo sklada za vojaške vdove in sirote v Mariboru zbralo od sledečih gospodov: dr. Pirkmaier, Slov. Bistrica 500 K, Vinko Gregorin, Maribor 50 K, Avgust Kopriva, nadučitelj, Spod. Polskava 170 K, Alojz Voglar, učitelj, Artiče 103 K 20 v, Simon Viher, nadučitelj, Vuzenica 64 K, Franjo Čretnik, Šmarje pri Jelšah 43 K, Nameščenci SHS moške kaznilnice so nabrali prostovoljno med seboj na Petrov dan za naše invalide velikodušen dar 327 K. Gospa dr. Gu-

stin-ova je darovala za naše invalide 300 K in gospa Marija Liminger 50 K, za ktere dobrodelne darove se mestno poveljstvo tem potom najpri-srčnejše zahvaljuje.

Slovinci širite naše liste!

Sv. Križ nad Črnečami. Porcijunkula se bo v naši romarski cerkvi tudi letos obhajala ko-likor mogoče slovesno v soboto dne 2. avgusta. V petek ob 7. uri zvečer pridiga in slovesne litanije, drugi dan se prično sv. maše ob 5. uri. Ob 7. uri je prvo slovesno opravilo s pridigo, ob 9. uri mrtvaško opravilo, ob 10. uri zadnja pridiga, pontifikalna sv. maša, zahvalna pesem in litanije. — Spominjati se hočemo letos pri tej lepi slovesnosti z globoko hvaležnostjo zlasti naših junakov, ki so dali svoje življenje za naše osvobojenje, in bo zanje ob 9. uri posebno opravilo. Skupno in goreče hočemo pa tudi pro-siti Vsegamogočnega, da nam kmalu nakloni pravičen mir, ter vodi naše državnike k srečni uredbi naše skupne domovine. Pridite torej ro-marji v obilnem številu!

Boljševiki v Prekmurju.

Pred kratkim je pobegnil iz Prekmurja o-krajni glavar belatinski, g. Cigan. Bežal je pred boljševiki; ker je bil v srcu vedno protirevolu-cionar, bil jim je seveda trn v peti. Bil je do-bor človek in mnogo koristil naši slovenski po-krajini v Prekmurju. Pisal je g. Kleklu, ki je že prej ušel gotovi smrti, da se boljševiki v Prek-murju samo dveh mož bojijo, „ki mir kalita“ in katera se morata s pota spraviti. To sta Klekl in on. Oba se jim sedaj lahko smejeta. G. Cigan — Oger — je že šel v Segedin, da se pridruži organizirajočim protirevolucionarjem.

Boljševiška vlada skuša na vse načine stare avstro-ogrsko bankovce zamenjati za nove, bele. Ker ljudstvo, zlasti v obmejnih krajih, ni sledilo odredbi, so posebne patrolje preiskovale stano-vanja in s silo zamenjale denar. Ker tudi to ni uspelo, so zapovedali, da mora vsak hišni go-spodar zamenjati najmanj 400 K starih bankov-cev. Ako se kdo ne odzove naredbi, iztirjajo de-nar z zaporom.

Novjša in strašnejša naredba pa je naredba o rekviziciji. Kmetje in posestniki se branijo mla-titi, misleč, da bodo tako zavlekli do rešitve od strani Jugoslovanov. Najnovejša naredbe pa ne določajo samo rekvizicije zrnja, ampak, ako še ni zmlačeno — s slamo vred. Obupani Prek-murci jokaje prosijo rešitve pri jugoslovanskih obmejnih oblastih. — Ker bodo boljševiki rekvizicije strogo izpeljali, bomo morali Prekmurje — to bogato slovensko žitnico — čez zimo z banatskim žitom preživljati! Nikar naj nam ne bo Prekmurje deveta brigada!

Prekmurci ne smejo niti svoje lastne živine prodajati. Ako kdo ne more živine rediti, mora to naznaniti direktoriju in država prevzame žival za maksimalno ceno. Plača seveda z belim de-narjem, za katerega ni mogoče sploh nič do-biti.

Strogo kaznujejo tistega, ki je mogoče kje na javnem prostoru pravil, da bel denar ne velja. Prekmurci so se navadili, ako odklanjajo bel de-nar, da se izgovarjajo, češ, ta denar že velja, ampak dobiti se ne more zanj nič. Naša zmago-slavna armada naj naredi kmalu konec boljše-viški strahovladi v Prekmurju!

Katoliško narodno dijaštvo.

Prošnja na slavno občinsvo. Sloven-sko kat. nar. dijaštvo priredi kot zaključek ma-nifestacijskemu zborovanju velik komerz dne 9. avg. 1919 in da bo mogoče pokriti vse režijske stroške, prosimo slavno občinstvo, da daruje v ta namen dobitke za srečlov. Darila naj se po-šiljajo na „Pripravljalni odbor“, Ljubljana, Ljud-dom. (Pisarna se nahaja I. nadstropje, soba pev-skega društva „Ljubljane“ in je odprta vsak dan od 9.—10. dopoldne). Spominjajte se naraščaja narodove inteligence.

Korespondenca za slov. dij. zvezo naj se za dobo počitnic naslavlja na osrd. tajnika (med. Tinja Jemec, Klopce, Dol pri Ljubljani), ali pa na predsednika (cand. phil. Josip Kovač, Št. Janž na Dolenjskem). Zadeve tehnične režije za lju-bljansko zborovanje rešuje pripravljalni odbor v Ljubljani, kakor je bilo že oglašeno. — Gospodje in tovariši, ki želestvarno sodelovati v debati na zborovanju in oni, ki imajo stvarne predloge,

naj te prijaviijo osrednjemu predsedniku vsaj do 1. avgusta. Smeri, v katerih se bodo referati in sekcije gibale, so itak že naznačene, temata in referentje se bodo specijelneje naznanila v par dneh. Želeti bi bilo, da se priglasi čim več ko-referentov.

Ponovno se pozivljajo vsi tovariši akade-miki, abiturijenti, srednješolci in bogoslovci, ka-kor tudi vsa naša društva ter organizacije, da se nemudoma priglase na „Pripravljalni odbor“, Ljubljana, Ljudski dom. Pripravljalni odbor mora imeti število udeležencev, ki reflektirajo na stano-vanje in hrano, najkasneje do 30. julija.

Za občni zbor SDZ se vsi referenti pro-sijo, da takoj sporočijo naslov in lepo očrtani sucus svojega referata na predsednika SDZ (fil. Fr. Kovač, Št. Janž, Dolenjsko).

Slovenska dijaška zveza, katol. akad. ferijalno društvo za Slovenijo je te dni razpo-slala na naše javne korporacije in rodoljubne zasebnike prošnjo za denarne prispevke. Organi-zacija počitniškega sestanka, kulturno-socijalno delo med narodom, ki ga je zveza na široko za-snovala, potrebuje najizdatnejše pomoči. Priložili smo položnice ljubljanskega čekovnega urada. Prosimo, da se istih vsi poslužijo in si tako v delu za najvišje dobrine človeštva postavijo „... monumentum aere perennius“.

Prireditve.

V nedeljo, dne 3. avgusta:

Na Ptujski gori ob 15. (3.) v šoli prireditvev bralnega društva. Na vsoporedu je poučni govor, petje domačega mešanega zbora ter dve igri. — Na Ščav-atici pri Cmureku ob 13. (1.) uri v posojilničnih prostorih redni občni zbor posojilnice, ki je zdaj raz-širila svoj delokrog čez celo župnijo Sv. Ane v Slov. goricah. — V Št. Ilju pri Velenju popoldne po večernicah pri »Korošču« (Ivan Tanjšek) prireditvev do-maćih mladeničev za spomenik padlih Šentiljčanov. Na sporedu je igra »V ječi«, petje in srečlov. — V Makolah popoldne po večernicah v Narodni dvora-ni Vodnikova slavnost s petjem in gledališko pred-stavo.

MALA NAZANILA.

Proda sei

Bala za nevesto se proda in si-ker vsakovrstno zelo fino perilo. Vpraš se pri J. Winder, Meljska cesta 87, Maribor. 1874

Lepa priložnost za gospodstvo je, si kupiti novo toplo sukno. Na prodaj v Mariboru, Usnjarska ulica 28. 1886

VINO rizling in črna dal-matinske od 60 l naprej ter sadjovce in kisle vo-dne se razpošilja po najnižji cen-i od podjetja 1897

Silva vrec Guštanj sprožilo. Kupijo se stari zamaški.

Singer-šivalni stroj za čevljarja se proda. Tegethoffova ulica 61, II. n. str. Maribor. 1404

SUKANEC

(cvirni)

1 klopčič = 366 m
črn št. 24, 30, 36
bel št. 10, 16, 24, 30, 36
1 klopčič . . . K 6—
1 ducat . . . K 69—

Kom. akad. št. 6

ALOJZIJ GNIUŠEK,

Maribor Glavni trg št. 6
Trgovci znaten popust.

Kupi sei

DRVA, bukova in brešterova vsako množino za takojšnjo ali poznej-šo odpošiljatev se kupuje. Ponud-be sprejme Malenšek M. v Mariboru. Posredovalci dobe provi-cijo. 1405

Načrta psa kupi Ludvik Dolajš, Sv. Jakob v Slov. gor. 1890

Seno.

Kupim vsako množino sena za SHS voj. oskrbovališče Maribor ter plačam isto takoj po kakovosti od 22—25 K za 100 kg. Edm. Konjedic, veleposesnik in trgovec, Maribor, Koroška cesta št. 80. 1400—180

5000 kg sena kupi tovarna polje-deljskih strojev Ježek v Maribo-ru, Melje. Zapelje si ga sam na dom. 1409

Službe

Priloge učencev in poštene hiše sprejme takoj Anton Zemljčič, tr-govina z mešanim blagom, Sv. Lenart v Slov. goricah. 1407

Več čevljarjev za fino in vojaško delo proti dobremu in stalnemu zaslužku sprejme V. Glušič, Graj-ska ulica 20, Maribor. 1124

Miše se služkinja proti dobri pla-či, katera ima veselje pri hišnem in vrtnarskem delu. Vrtnarija Urbaneč, Sadlova ulica 7, Koroš-ko predmestje, Maribor. 1408

Raznai

Obleke

od preproste do vsakovrstne naj-finejše, domače, dobro in vestno delo, vsake velikosti, izborne ka-kovosti izdeluje točno in solidno ter prodaja.

ALOJZIJ ARBEITER,

Maribor, Dravska ulica št. 15, (pri starem mostu). 719

2 sobi meblirani ali neomeblirani v sredini mesta pripravni za pi-sarno. 100 K nagrade tistemu, kdor mi do 1. avgusta prikrbi. Ponudbe pod „Pisarna“ 181 na upravo lista. 1401—181

Pohištvo

najboljše kakovosti izdeluje in prodaja po nizkih cenah

Obrtna zadruga mizararjih mojsirov v MARIBORU, Grajski trg št. 2.

Kupuje tudi vsakovrstni mizarški les. 65

Stanovanje za duhovnika z eno meblirano sobo, če mogoče z hrano vred se išče s 1. av-gustom. Ponudbe na upravo lista. 1409

Priložnostni nakup!

2 lepah vrat iz jekla, 4 dvojna vrata za sobe, 1 omrežna vrata se po ceni prodajo. Vpraša se: FERDO KAUFMANN, Glavni trg 2, Maribor. 1898

Med. dr. Vilko Marin

zdravnik za telesne poškodbe, spolne in ženske bolezni, ordinira vsak dan od 11.—12. in od 14.—16. (2.—4.) ure v Elizabetini ulici št. 15, Maribor, Telefon 205.

ŽENSKO ZDRAVILIŠČE

drž. toplice Dobrna pri Celju (preje Neuhaus bei Gills, Steiermark) vrelce izredno bogat na radiju in ogljikovi kislini. Maj—Oktober. 1899

ČEVLJE

fine, moderno izdelane in sandale ima v zalogi in jih razpošilja po pošt. povz.

mirenska „Čevljarska zadruga“ v Vrbovcu

pri Mozirju.

Čevlji so iz lahke kremo-medne kože, boksa iz tele-tine. Dobite visoke, nizke in salonske moške, ženske, dolge in otročje čevlje ter sandale. Cene usnja se dr-gajo, zato naročite čimprej! Pri večjem odjemu puzna-je, ran popostlj.

Prodajalna tudi v Celju „Narodni dom“. Zmerno cene! Zahtevajte cenike! 1268

Stavbena pisarna

FRANJO NERAD,

mestni zidarski mojster v CELJU.

Prevzema vsa zidarska in druga stavbna dela. Izdaja strokovna mnenja. Izvršuje načrbe in proračune po dnevnih cenah 1028

Gostilna, Marijin Dom

Krčevina št. 78, zadaj za Kalvarijo na desno. Telefon 60/8.

Koncert ob nedeljah in praznikih.

Za dobro pijačo, in topla in mežla jedila je kar-najbolje poskrbljeno

1384 Z odličnim spoštovanjem A. O. Mydlík

HMELEJ

kupi vsako množino Rudolfa Perca v Mozirju. Cena po dogovoru z vzorci.

Dva stražarja in ednega slugo

sprejme mestni urad Brežice ob Savi. Preda imajo zdravi in čvrsti dosluženi orožniki in voj. Nastop 1. septembra 1919. Plača po dogovoru 1403. Županstvo

Oznani Union-Propagande, Maribor

POZOR!

Naznanjam uljudno p. n. občinstvu, da sem s 15. julijem otvoril prvo in edino slovensko oblastveno koncesionirano

POSREDOVALNICO

za obrat z zemljišči: nakup in prodaja posestev, hipotečna posojila itd.

K. TROHA

stara Tegethoffova cesta št. 30 prtilič

1410—193